

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 10/2019

(του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ`, υποπερ. δδ` του ν. 4013/2011)

Στην Αθήνα σήμερα 15 Φεβρουαρίου 2019, ημέρα Παρασκευή και ώρα 9:30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45, στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1. Πρόεδρος: Καταπόδης Γεώργιος
2. Αντιπρόεδρος: Χριστίνα Μπουσουλέγκα
2. Μέλη: Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης, Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μαρία Στυλιανίδου, Ερωφίλη Χρηστοβασίλη

Γραμματέας: Μαρία Αντωνοπούλου

Εισηγήτρια: Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια Αικατερίνη Θεοδωροπούλου και η Μαρία Χριστίνα Καξιρή, Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων καθώς και εκπρόσωποι του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών οι οποίοι και αποχώρησαν πριν από την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας

των κτιρίων του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 187.680,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., με επίκληση των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη).

I. Ιστορικό

Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Με το με αρ. πρωτ. 508/25.01.2019 (αρ. πρωτ. εισερχ. 524/28.01.2019) όπως αυτό συμπληρώθηκε με το από 876/12.02.2019 έγγραφο συμπλήρωσης φακέλου και το από 15.02.2019 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (αριθμ. πρωτ. εισερχ. 876/12.02.2019 και 996/15.02.2019) και τα συνημμένα σε αυτά έγγραφα, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιρίων του Πανεπιστημίου για έξι (6) μήνες, προϋπολογισμού 187.680,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ., δυνάμει της διάταξης του άρθρου 32.2.γ του ν. 4412/2016 (Α' 147).

2. Με την 06.03.2018 επιστολή της η αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Διοικητικού του Πανεπιστημίου προς το Τμήμα Επιμελητείας αιτήθηκε όπως αυτό προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την ανάδειξη αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτιρίων του Πανεπιστημίου για τα έτη 2019-2020-2021 επισημαίνοντας ότι η υφιστάμενη σύμβαση λήγει στις 28.02.2019 καθώς και το γεγονός ότι *«οι διαδικασίες για την ανάδειξη αναδόχου υπηρεσιών καθαριότητας είναι χρονοβόρες»*.

Σε συνέχεια αυτής της επιστολής το Τμήμα Επιμελητείας του Πανεπιστημίου με το υπ' αριθμ. 1757/13.03.2018 έγγραφό του προς το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων αιτήθηκε την έγκριση ανάληψης υποχρέωσης συνολικού ποσού 1.650.000 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, σε βάρος του Προϋπολογισμού του Ιδρύματος των οικονομικών ετών 2019, 2020 και 2021 προκειμένου να προβεί στη διενέργεια δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την ανάθεση υπηρεσιών καθαριότητας.

Μετά το ως άνω αίτημά του προς το αρμόδιο Υπουργείο στις 13.03.2018 το Πανεπιστήμιο απέστειλε το από 24.04.2018 ηλεκτρονικό μήνυμα (έχοντας υπόψιν της υπό αριθμ. 3 κατωτέρω αναφερομένης απόφασης) προς το Υπουργείο καθώς και τις με ημερομηνία 23.05.2018 και 03.07.2018 επιστολές του Πρύτανη, με τις

οποίες αφενός επισημαίνεται η επικείμενη λήξη, κατά την 28.02.2019, της υφιστάμενης σύμβασης, οι κίνδυνοι για την υγεία των φοιτητών και του προσωπικού σε περίπτωση που δεν εκκινήσει εγκαίρως η διαγωνιστική διαδικασία και καταληκτικά ζητείται η επίσπευση της έκδοσης της σχετικής απόφασης έγκρισης ανάληψης υποχρέωσης.

3. Ακολούθως με την με ημερομηνία 31.05.2018 απόφαση (ΑΔΑ:ΩΕΠ1469Β4Μ-ΝΛΛ) της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου εγκρίθηκε, «εν αναμονή της έγκρισης Ανάληψης Υποχρέωσης από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων», η διαδικασία διενέργειας Δημόσιου Ανοικτού Διεθνούς Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού άνω των ορίων για ανάδειξη νέου αναδόχου για την καθαριότητα των κτιρίων του ΟΠΑ για τα έτη 2019, 2020 και 2021, συνολικού ποσού 1.650.000,00 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, δεδομένου ότι η με ημερομηνία 01.03.2016 σύμβαση καθαριότητας με την ανάδοχο μετά από διαγωνισμό εταιρεία ΦΑΣΜΑ Α.Ε. λήγει στις 28.02.2019.

4. Μετά την με αριθ. πρωτ. 114665/Β2/09.07.2018 Απόφαση Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, με την οποία εγκρίθηκε η ανάληψη υποχρέωσης συνολικού ποσού 1.650.000,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ για τα έτη 2019-2020-2021, **ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου με την ημερομηνία 10.07.2018 Εντολή** του έταξε στο αρμόδιο τμήμα να προβεί άμεσα στις απαραίτητες ενέργειες για την υλοποίηση του εν θέματι διαγωνισμού βάσει του ν. 4412/2016, «*με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αποκλειστικά βάσει τιμής*».

Σε συνέχεια της ως άνω εντολής εξεδόθη με το υπ' αριθμ. πρωτ. **5378/19.07.2018 έγγραφο η με αριθμ. 183/2018 Διακήρυξη** δημοσίου ανοικτού διεθνούς ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων για την «*Ανάδειξη αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτιρίων του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και του περιβάλλοντος χώρου αυτών, για δύο έτη με δυνατότητα παράτασης για ένα έτος*» προϋπολογισμού ενός εκατομμυρίου εκατό χιλιάδων ευρώ (1.100.000,00 €), συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών από την υπογραφή της σύμβασης, με δικαίωμα εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής μονομερούς παράτασης έως και ένα έτος μετά τη λήξη της αρχικής σύμβασης, ποσού πεντακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (550.000,00€) συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. Το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης αναρτήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ και έλαβε Συστημικό Αύξοντα Αριθμό 62345. Ως καταληκτική **ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίσθηκε η 10.09.2018** και ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών η 17.09.2018.

5. Με την με αρ. πρωτ. 7521/30.10.2018 Απόφαση του Πρύτανη εγκρίθηκαν τα από 17.09.2018 και 26.10.2018 πρακτικά αποσφράγισης προσφορών και ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών της επιτροπής αξιολό-

γησης, σύμφωνα με τα οποία προτάθηκε η αποδοχή των δικαιολογητικών και των τεχνικών προσφορών και των τριών συμμετεχόντων οικονομικών φορέων:

- 3G FACILITIES SERVICES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (Προσφορά υπ' αριθμ. 105120)
- AZIENDA NETTA ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ-ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ (Προσφορά υπ' αριθμ. 106498)
- ΓΕΝ ΚΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΑΝ ΕΤ (Προσφορά υπ' αριθμ. 110046).

Επίσης η ως άνω απόφαση ενέκρινε και τη συνέχιση της διαδικασίας της ηλεκτρονικής αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών των ως άνω εταιρειών, η οποία και έλαβε χώρα στις **12.11.2018**.

6. Ακολούθως, με την με αρ. πρωτ. 8605/29.11.2018 Απόφαση του Πρύτανη, εγκρίθηκε το από 12.11.2018 πρακτικό αποσφράγισης και αξιολόγησης οικονομικών προσφορών, σύμφωνα με το οποίο προτάθηκε «η ανάδειξη ως προσωρινού αναδόχου για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιρίων του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και του περιβάλλοντος χώρου αυτού της εταιρείας AZIENDA NETTA ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ-ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ με συνολική προσφερόμενη τιμή του έργου 1.055.880,00 € πλέον ΦΠΑ ήτοι 1.309.291,20 € συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ σε βάρος του Κ.Α.Ε. 0845.00 για τα οικονομικά έτη 2019, 2020 και 2021.»

7. Στις 14.12.2018 η εκ των διαγωνιζομένων εταιρειών « 3G FACILITIES SERVICES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ» κατέθεσε στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών την με Γεν. Αριθμό ΑΕΠΠ 1333 Προδικαστική Προσφυγή κατά της ανωτέρω αναφερομένης με αρ. πρωτ. 8605/29.11.2018 Απόφασης Πρύτανη, για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτήν.

Συγκεκριμένα η ανωτέρω εταιρεία ισχυρίστηκε ότι η προσωρινή ανάδοχος AZIENDA NETTA:

A) «έχει υπολογίσει εσφαλμένα την οικονομική προσφορά της, με αναγωγή στο δωρο παρά την απαίτηση της διακήρυξης για υπολογισμό της οικονομικής προσφοράς με βάση την τετράωρη απασχόληση «προσωπικό καθαριότητας: ο ελάχιστος αριθμός εργαζομένων ανέρχεται σε 56 άτομα τετράωρης απασχόλησης»

B) «η οικονομική προσφορά της συνδιαγωνισζομένης υπολείπεται σε κάθε

περίπτωση του ελάχιστου νόμιμου κόστους και θα πρέπει και εξ αυτού του λόγου να απορριφθεί» και

Γ) «η οικονομική προσφορά της συνδιαγωνισζομένης θα πρέπει να απορριφθεί και για τον πρόσθετο λόγο ότι δεν έχει υπολογίσει την παρακράτηση φόρου εισοδήματος 8% κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης».

8. Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου στην 7η συνεδρίαση της, κατά την 24.01.2019 [Θέμα 6ο: Υποβολή αιτήματος προς την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ) για σύμφωνη γνώμη για κάλυψη επείγουσών αναγκών καθαριότητας του Πανεπιστημίου με προσφυγή στην διαδικασία με διαπραγμάτευση (άρθρο 32, §2, περ. γ του ν. 4412/2016)] ενόψει και της λήξης της υπ' αριθμ. 39/2017 τρέχουσας σύμβασης για την καθαριότητα των κτιρίων του Πανεπιστημίου στις 28.02.2019 αποφάσισε:

«Την υποβολή αιτήματος προς την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων για την παροχή «Σύμφωνης Γνώμης» για τη υπογραφή δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, με αντικείμενο την καθαριότητα των κτιρίων του Πανεπιστημίου, με διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατ' εφαρμογή του άρθρου 32 § 2 περ. γ' του Ν.4412/2016 λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης ποσού 187.680,00 € πλέον ΦΠΑ και 232.723,20 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, για χρονικό διάστημα έξι μηνών και με όρο περί αυτοδίκαιης λύσης σε περίπτωση που ολοκληρωθεί η τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία.»

9. Με την υπ' αριθμ. 135/2019 απόφαση της Α.Ε.Π.Π. (έκδοση αυτής 05.02.2019 και με αριθμ. πρωτ. 778/06.02.2019) έγινε δεκτή η προδικαστική προσφυγή της εταιρίας «3G FACILITIES SERVICES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ» απορρίφθηκε η παρέμβαση της εταιρίας «AZIENDA NETTA ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ- ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ» και ακυρώθηκε η υπ' αριθμ. 8605/29.11.2018 απόφαση του Πρύτανη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, κατά το μέρος που με αυτήν, κατόπιν έγκρισης το από 12.11.2018 Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού, έγιναν δεκτές οι προσφορές των εταιρειών «AZIENDA NETTA ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ- ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ» και «ΓΕΝ ΚΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΑΝ ΕΤ» και αναδείχθηκε η παρεμβαίνουσα προσωρινή ανάδοχος.

10. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. εισερχ. του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών 779/06.02.2019 έγγραφο της Γραμματείας του 5ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ ζητήθηκε από την αναθέτουσα, ενόψει των προβλεπόμενων στο άρθρο 367 του ν. 4412/2016, να ενημερώσει την ΑΕΠΠ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου περί του α) αν έχει

συμμορφωθεί με την υπ' αριθμ. 135/2019 απόφασή και β) με ποια πράξη έγινε αυτό. Σημειώνεται ότι η εν λόγω απόφαση γνωστοποιήθηκε στην αναθέτουσα και την παρεμβαίνουσα εταιρεία κατά την 06.02.2019.

Ωστόσο την 11.02.2019 η εταιρεία "AZIENDA NETTA ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ- ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ", μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, γνωστοποίησε την πρόθεσή της να υποβάλει, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, αίτηση αναστολής εκτέλεσης κατά της υπ' αριθμ. 135/2019 Απόφασης της ΑΕΠΠ. Κατόπιν τούτου, με βάση τα διαλαμβανόμενα στο με αριθμ. 876/02.12.2019 έγγραφό της, η αναθέτουσα εξ αυτού του λόγου «*αδυνατεί να συμμορφωθεί άμεσα στην ως άνω απόφαση της ΑΕΠΠ*».

11. Κατόπιν των ανωτέρω, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 508/25.01.2019 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 524/28.01.2019) έγγραφο αίτημά του, όπως αυτό συμπληρώθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 876/12.02.2019 έγγραφο και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών αιτείται τη **σύμφωνη γνώμη της Αρχής για προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης**, για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στα κτίρια του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 187.680,00 € πλέον ΦΠΑ και 232.723,20 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, και με όρο περί αυτοδίκαιης λύσης σε περίπτωση που ολοκληρωθεί η τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία. Η αναθέτουσα επικαλείται ρητά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτα γεγονότα).

Η αναθέτουσα προβάλλει τους κάτωθι ισχυρισμούς:

«[...] ο ως άνω διαγωνισμός για την ανάδειξη αναδόχου καθαριότητας των κτιρίων του ΟΠΑ, του οποίου οι διαδικασίες άρχισαν τον Μάρτιο του 2018, βρίσκεται σε εξέλιξη χωρίς δυνατότητα προσδιορισμού επιλογής αναδόχου και υπογραφής σύμβασης, δεδομένου ότι ενδεχομένως ακολουθήσουν και λοιπά ένδικο βοηθήματα.

Επειδή η μη έγκαιρή επιλογή αναδόχου καθαριότητας θέτει σε κίνδυνο την υγιεινή των χώρων του Ιδρύματος και την υγεία των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, δεδομένου ότι αφενός σε καθημερινή βάση διαβιούν στους χώρους του Πανεπιστημίου περισσότεροι από 2.500 άνθρωποι και αφετέρου οι χώροι του Ιδρύματος επιβαρύνονται σε θέματα καθαριότητας από την παρουσία τοξικοεξαρτημένων ατόμων στους περιμετρικούς των εγκαταστάσεων του χώρους καθώς και από την είσοδο στις εγκαταστάσεις του Ιδρύματος ατόμων που δεν ανήκουν στην πανεπιστημιακή κοινότητα του.

Επειδή από τα ως άνω πραγματικά περιστατικά προκύπτει ότι το ΟΠΑ προέβη, σχεδόν ένα χρόνο πριν τη λήξη της υπάρχουσας σύμβασης στις 28/2/2018, στην έναρξη των διαδικασιών για την ανάδειξη νέου αναδόχου.

Επειδή, πέραν της συνήθους πρακτικής, υπήρξε απρόβλεπτα μεγάλη καθυστέρηση για την έκδοση της με αρ. πρωτ. 114665/9-7-2018 Απόφασης Ανάληψης Υποχρέωσης του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για τα επόμενα έτη.»

Επιπροσθέτως και αναφορικά με τον παραπάνω ισχυρισμό η αναθέτουσα στο με αριθμ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 876/12.02.2019 έγγραφό της συμπληρώνει τα κάτωθι:

«Επειδή από τις συνημμένες Αποφάσεις του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με θέμα «Έγκριση Ανάληψης Υποχρέωσης» που αφορούν ανάδειξη αναδόχου για:

- ❖ Εκμετάλλευση Φοιτητικού Εστιατορίου ΟΠΑ (Σχετ. 1, 2, 3),
- ❖ Παροχή Υπηρεσιών Καθαριότητας όλων των κτιρίων του ΟΠΑ (Σχετ. 4),
- ❖ Παροχή Υπηρεσιών Φύλαξης των εγκαταστάσεων του ΟΠΑ (Σχετ. 5),

προκύπτει ότι ο συνήθης χρόνος Έγκρισης Ανάληψης Υποχρέωσης σε αιτήματα του Πανεπιστημίου δεν ξεπερνά το διάστημα του ενός μήνα, εν αντιθέσει με το διάστημα του τρέχοντος διαγωνισμού καθαριότητας το οποίο, ξεπερνώντας την συνήθη ως άνω χρονική διαδικασία, απροβλέπτως διήρκησε τέσσερις μήνες (από 13/3/2018 αίτημα ΟΠΑ έως 9/7/2018 έκδοση Απόφασης Υπουργού).»

Τα ως άνω αναφερόμενα και επικαλούμενα στο με αριθμ. 876/12.02.2019 συμπληρωματικώς υποβληθέν έγγραφο της αναθέτουσας έγγραφα με στοιχεία Σχετ. 1, 2, 3, 4 και 5 υπεβλήθησαν στην Αρχή. Με βάση δε τα εν θέματι έγγραφα τα οποία αφορούν αφενός στην υποβολή των σχετικών αιτημάτων προέγκρισης απόφασης ανάληψης υποχρέωσης από το Πανεπιστήμιο προς το εποπτεύον Υπουργείο και αφετέρου στην εγκριτική απάντηση του δευτέρου σε κάθε ένα από αυτά προκύπτει ότι ο χρόνος απόκρισης του αρμοδίου Υπουργείου στα αιτήματα του Πανεπιστημίου για την έγκριση ανάληψης υποχρέωσης για τις αναφερόμενες λειτουργικές δαπάνες του είναι περίπου ένας (1) μήνας.

12. Επιπροσθέτως η αναθέτουσα προβάλλει τον κάτωθι ισχυρισμό:

«Επειδή η άσκηση Προδικαστικής Προσφυγής από την εταιρεία 3GFACILITIESSERVICES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ κατά της με αρ. πρωτ. 8605/29.11.2018 Απόφασης Πρύτανη επηρεάζει απρόβλεπτα την έγκαιρη ανάδειξη αναδόχου και επομένως την υπογραφή της σχετικής σύμβασης. Επειδή,

σύμφωνα με νομολογία του ΣτΕ αλλά και του Ν.4412/2016 άρθρο 32 § 2 περ. γ', προκύπτει ότι η Αναθέτουσα Αρχή (ΟΠΑ) έχει την ευχέρεια, εφόσον δεν είναι δυνατή η τήρηση προθεσμιών που προβλέπονται στις ανοικτές διαδικασίες, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, εφόσον συντρέχει κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη.»

II. Νομικό πλαίσιο

13. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν.4013/2011, όπως ισχύει, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]».

14. Η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει ότι: «Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221), [...]».

15. Στο άρθρο 5 “Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)” του ν. 4412/2016 (Α' 147) ορίζεται ότι:

“Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα:

α) 5.225.000 ευρώ για τις δημόσιες συμβάσεις έργων,

β) 135.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα,

γ) 209.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που

ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α΄,

δ) 750.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΧΙV του Προσαρτήματος Α΄ [...]”.

Ακολουθως, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/2365 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2017, τα κατώτατα όρια εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ από 1/1/2018 διαμορφώθηκαν ως εξής: “1) Το άρθρο 4 (άρθρο 5 ν. 4412/2016) τροποποιείται ως εξής: α) στο στοιχείο α), το ποσό «5.225.000 EUR» αντικαθίσταται από το ποσό «5.548.000 EUR»

β) στο στοιχείο β), το ποσό «135 000 EUR» αντικαθίσταται από το ποσό «144.000 EUR»·

γ) στο στοιχείο γ), το ποσό «209 000 EUR» αντικαθίσταται από το ποσό «221.000 EUR»”.

16. Το άρθρο 6 παρ. 1, 3 και 4 του ίδιου νόμου ορίζει τα παρακάτω:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαιρέσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης.(...)”

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμνεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμωμένη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61”.

17. Περαιτέρω το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ΄ του ως άνω νόμου, ορίζει ότι:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε

οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: (...) γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”.

18. Επιπροσθέτως το άρθρο 367 «Διαδικασία λήψης απόφασης συνέπειες αποφάσεων ΑΕΕΠ του ιδίου ως άνω νόμου» ορίζει ότι:

[...]β. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις αποφάσεις της ΑΕΠΠ.

19. Στο Άρθρο 67 «Πολυετείς υποχρεώσεις» του ν. 4270/2014 (ΦΕΚ Α 143) Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις.» προβλέπονται τα εξής:

«1. Για την ανάληψη υποχρεώσεων από τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων και των Α.Δ.Α. που ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση ως ειδικοί φορείς του τακτικού Προϋπολογισμού, που προβλέπεται να βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξ ολοκλήρου έτη πέραν του τρέχοντος, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων, και υπερβαίνουν ετησίως το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ σωρευτικά ανά Κ.Α.Ε. κάθε ειδικού φορέα του τακτικού Προϋπολογισμού, απαιτείται προηγούμενη απόφαση έγκρισης του Υπουργού Οικονομικών.

Για τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης απαιτείται απόφαση έγκρισης του εποπτεύοντος Υπουργού, εφόσον η αναλαμβανόμενη υποχρέωση υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ σωρευτικά ανά Κ.Α.Ε. προκειμένου περί Ν.Π.Δ.Δ. ή σωρευτικά ανά αναλυτικό λογαριασμό Γενικής Λογιστικής προκειμένου περί Ν.Π.Ι.Δ..

2. Για την ανάληψη υποχρεώσεων που προβλέπεται να βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξ ολοκλήρου έτη πέραν του τρέχοντος και δεν υπερβαίνουν τα ποσά της προηγούμενης παραγράφου, η έγκριση παρέχεται με απόφαση του αρμόδιου διατάκτη.

Ειδικότερα:

α) για τις Α.Δ.Α. που δεν ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση ως ειδικοί φορείς του τακτικού προϋπολογισμού, απαιτείται απόφαση έγκρισης του αρμοδίου οργάνου διοίκησης, ανεξαρτήτως ύψους ποσού και

β) για ανάληψη πολυετών υποχρεώσεων που βαρύνουν τον ειδικό φορέα του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» απαιτείται

προηγούμενη απόφαση έγκρισης του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικής Πολιτικής του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ανεξαρτήτως ύψους ποσού.[...].

III. Νομική Εκτίμηση

20. Το υπό εξέταση αίτημα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών αφορά στην προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, η οποία, αφενός λόγω αντικειμένου και αφετέρου λόγω της εκτιμώμενης αξίας (187.680,00 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%) λαμβανομένων υπόψη των ετησίων αναγκών της αναθέτουσας αρχής, όπως αυτές προκύπτουν από τον προϋπολογισμό της εν εξελίξει ανοικτής διαδικασίας (443.548€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016. Κατά συνέπεια, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του εν λόγω αιτήματος, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει.

21. Συναφώς επισημαίνεται ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/EK και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/EE, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του Ν. 4412/2016). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι εν λόγω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2014/24/EK να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

22. Ως εκ τούτου, δέον όπως διερευνηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, ως προς την εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης και μάλιστα για την εξαίρεση του

κατεπείγοντος, η εφαρμογή της τελευταίας εξαρτάται από τη συνδρομή πέντε σωρευτικών προϋποθέσεων.

Συγκεκριμένα, προϋποθέτει:

i) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,

ii) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,

iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,

iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος,

v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Γίνεται δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007 και πλέον άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. χαρακτηριστικά ΣτΕ 1747/2011). Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΣ), το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008).

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αν δεν πληρούνται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

23. Εν προκειμένω, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών αιτείται την προσφυγή στη

διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας για τα κτίρια του Πανεπιστημίου, συνολικού προϋπολογισμού 187.680,00 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών ή άλλως έως «να ολοκληρωθεί η τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία», λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, όπως ρητώς μνημονεύεται στο σχετικό αίτημα.

24. Από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και αξιολογώντας τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, προκύπτουν τα ακόλουθα:

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες.

Κατά τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας η ανάγκη ανάθεσης της εν λόγω σύμβασης παροχής υπηρεσιών είναι επείγουσα, καθότι η υφιστάμενη σύμβαση λήγει την 28η Φεβρουαρίου 2019, μη δυνάμενη να παραταθεί περαιτέρω. Συγκεκριμένα αυτή υποστηρίζει ότι: «μετά τη λήξη της υπάρχουσας σύμβασης καθαριότητας στις 28/2/2019, εφόσον δεν έχει αναδειχθεί ανάδοχος από την τρέχουσα διαδικασία, το Πανεπιστήμιο θα υποστεί ανεπανόρθωτη βλάβη από την έλλειψη καθαριότητας, η οποία επιβάλλεται να παρέχεται σε καθημερινή βάση λόγω παρουσίας άνω των 2.500 ατόμων, φοιτητών και υπαλλήλων, στα κτίρια του ΟΠΑ, αλλά και του γεγονότος ότι η μέριμνα για καθαριότητα καθίσταται επιτακτικότερη λόγω φαινομένων που εξελίσσονται περιμετρικά των εγκαταστάσεων του και τα οποία επιβαρύνουν περαιτέρω τις ανάγκες για καθημερινή μέριμνα καθαριότητας».

Επιπροσθέτως ισχυρίζεται ότι «είναι επείγουσα και επιτακτική ανάγκη η άμεση υπογραφή της σύμβασης με αντικείμενο την καθαριότητα του Πανεπιστημίου, ώστε να τύχει άμεσης προστασίας το υπέρτατο δημόσιο συμφέρον το οποίο θα πληγεί ανεπανόρθωτα από οποιαδήποτε καθυστέρηση».

Περαιτέρω σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην από 24.01.2019 Απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου «επειδή η μη έγκαιρη επιλογή αναδόχου καθαριότητας θέτει σε κίνδυνο την υγιεινή των χώρων του Ιδρύματος και την υγεία των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, δεδομένου ότι αφενός σε καθημερινή βάση διαβιούν στους χώρους του Πανεπιστημίου περισσότεροι από 2.500 άνθρωποι και αφετέρου οι χώροι του Ιδρύματος επιβαρύνονται σε θέματα καθαριότητας από την παρουσία τοξικοεξαρτημένων ατόμων στους περιμετρικούς των εγκαταστάσεων του χώρους καθώς και από την είσοδο στις εγκαταστάσεις του Ιδρύματος ατόμων που δεν ανήκουν στην πανεπιστημιακή κοινότητα του.»

Επομένως στους ως άνω ισχυρισμούς του Πανεπιστημίου διαφαίνεται να θεμελιώνεται ο κατεπείγων χαρακτήρας της ανάγκης ανάθεσης της εν λόγω

υπηρεσίας, καθώς το Πανεπιστήμιο ευρίσκεται στον άμεσο κίνδυνο να μη μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του σε καθαριότητα.

(ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης:

Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών θεμελιώνει το αίτημα προσφυγής στην διαδικασία της διαπραγμάτευσης αφενός στην μη συνήθη καθυστέρηση του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων αναφορικά με την εγκριτική διαδικασία της ανάληψης υποχρέωσης για την κάλυψη της λειτουργικής ανάγκης της καθαριότητας των χώρων του Πανεπιστημίου και αφετέρου στην δικαστική εμπλοκή του προηγθέντος διεθνούς διαγωνισμού. Συγκεκριμένα, επικαλείται την με αριθμ. πρωτ. 1333/14.12.2018 προδικαστική προσφυγή που άσκησε η εκ των διαγωνιζομένων εταιρειών 3G FACILITIES στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών κατά της από 29.11.2018 απόφασης του Πρύτανη, την υπ' αριθμ. 135/2019 Απόφαση επί αυτής καθώς και την ενημέρωση από την παρεμβαίνουσα εταιρεία ότι θα ασκήσει αναστολή εκτέλεσης κατά της ως άνω απόφασης με συνέπεια μη δυνατότητα της αναθέτουσας να συμμορφωθεί με την εκδοθείσα απόφαση της ΑΕΠΠ.

A) Αναφορικά με τον πρώτο ισχυρισμό αναφέρονται τα κάτωθι:

Δυνάμει της διάταξης του άρθρου 67 παρ. 1 Ν. 4270/2014, βάσει της οποίας κάθε υποχρέωση που βαρύνει τον φορέα τμηματικά για περισσότερα του ενός οικονομικά έτη, χρειάζεται έγκριση του εποπτεύοντος Υπουργού, επομένως δεν ήταν δυνατόν να εκκινήσει η διαγωνιστική διαδικασία για την ανάθεση των υπηρεσιών καθαριότητας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών πριν από την 09.07.2018, ημερομηνία κατά την οποία έλαβε εν τέλει, τη σχετική έγκριση (πρβλ. Δ 132/2018 Απόφαση της Αρχής).

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι όταν πρόκειται για πάγιες και διαρκείς ανάγκες, όπως στην προκειμένη περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προγραμματίζει έγκαιρα τις προπαρασκευαστικές του διαγωνισμού ενέργειες, συνεκτιμώντας τυχόν καθυστερήσεις ιδίως στην περίπτωση που απαιτούνται εγκριτικές διαδικασίες άλλων οργάνων. Επίσης, στο πλαίσιο εξετάσεως της συνδρομής της κατεπείγουσας ανάγκης προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, η οποία οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, σημειώνεται πως έχει κριθεί ότι, τόσο η ενδεχόμενη πρόβλεψη προϋποθέσεων και εσωτερικών προθεσμιών και διαδικασιών από την ίδια τη Διοίκηση, όσο και η καθυστέρηση εκκίνησης των διαδικασιών αναθέσεως, σε περίπτωση που τέτοιες εγκριτικές διαδικασίες και προθεσμίες προβλέπονται, δε θα μπορούσαν να θεωρηθούν επαρκής λόγος για την τεκμηρίωση του κατεπείγοντος οφειλόμενου σε απρόβλεπτα γεγονότα (βλ. ΔΕΚ, απόφαση της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02 Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας σκέψεις 43 και 44).

Στην εξεταζόμενη, όμως, περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και τα επιπλέον προσκομιζόμενα στοιχεία που προπαρατέθηκαν, η αναθέτουσα αρχή και ειδικότερα το Τμήμα Επιμελητείας του Πανεπιστημίου ήδη με το υπ' αριθμ. 1757/13.03.2018 έγγραφό του προς το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ζήτησε την έγκριση ανάληψης υποχρέωσης συνολικού ποσού 1.650.000 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, σε βάρος του Προϋπολογισμού του Ιδρύματος των οικονομικών ετών 2019, 2020 και 2021 προκειμένου να προβεί στη διενέργεια δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την ανάθεση υπηρεσιών καθαριότητας με τη μνεία ότι η τρέχουσα σύμβαση έληγε την 28.02.2019. Στη συνέχεια, το Πανεπιστήμιο απέστειλε προς το αρμόδιο Υπουργείο το από 24.04.2018 ηλεκτρονικό μήνυμα, καθώς και τις με ημερομηνία 23.05.2018 και 03.07.2018 επιστολές του Πρύτανη, με τις οποίες αφενός επισημαίνεται εκ νέου η επικείμενη λήξη, κατά την 28.02.2019, της υφιστάμενης σύμβασης, οι κίνδυνοι για την υγεία των φοιτητών και του προσωπικού σε περίπτωση που δεν εκκινήσει εγκαίρως η διαγωνιστική διαδικασία και καταληκτικά ζητείται η επίσπευση της έκδοσης της σχετικής απόφασης έγκρισης ανάληψης υποχρέωσης. Τελικά, ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ενέκρινε την ανάληψη υποχρέωσης του προαναφερόμενου ποσού για τη διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού με την υπ' αριθ. 114665/B2/09.07.2018 Απόφασή του, αμέσως δε ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου με την από 10.07.2018 Εντολή του έταξε στο αρμόδιο τμήμα να προβεί άμεσα στις απαραίτητες ενέργειες για την υλοποίηση του εν θέματι διαγωνισμού βάσει του ν. 4412/2016, έτσι δε εκδόθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. 5378/19.07.2018 έγγραφο η με αριθμ. 183/2018 Διακήρυξη του εν λόγω διαγωνισμού.

Ευλόγως, κατά τα ανωτέρω, μπορεί να θεωρηθεί ότι η πολύ πέραν του συνήθους καθυστέρηση του Υπουργού Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων επί σχεδόν τέσσερεις μήνες να εγκρίνει την ανάληψη υποχρέωσης μετά την έγκαιρη αποστολή του υπ' αριθ. 1757/13.03.2018 σχετικού εγγράφου του Πανεπιστημίου, συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση, κατά την έννοια του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν.4412/2016, πολύ περισσότερο που η αναθέτουσα αρχή όχλησε κατ' επανάληψη το αρμόδιο Υπουργείο για την επίσπευση της αναμενόμενης έγκρισης, όπως αυτό προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, επισημαίνοντας συγχρόνως τον χρόνο λήξης της σύμβασης.

Β) Επιπροσθέτως, αναφορικά με την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής, την έκδοση της υπ' αριθμ. 135/2019 Απόφασης της ΑΕΠΠ και της επικείμενης άσκησης της αίτησης αναστολής εκτέλεσης της εν λόγω απόφασης από την παρεμβαίνουσα και ήδη ανακηρυχθείσα προσωρινή ανάδοχο στην εν εξελίξει διαγωνισμό επισημαίνεται τα εξής: Κατά τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της υποβολής ενστάσεων, προσφυγών και αιτήσεων ασφαλιστικών

μέτρων από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση η οποία να συνδέεται αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη απευθείας ανάθεσης της σχετικής προμήθειας (βλ. ενδεικτικά πράξεις VI Τμ. Ελ. Συν. 91/2007, 205/2007 και Τμ. IV 160/2013, 182/2014). Η ανωτέρω παρατεθείσα πάγια νομολογία, περί μη συνδρομής απρόβλεπτου γεγονότος, συνάδει και με την με αρ. 1747/2011 Απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την οποία “κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 25 του π.δ 60/2007, δεν συνιστά απρόβλεπτο γεγονός που θα δικαιολογούσε κατ’ εξαίρεση, την επιλογή από τη Διοίκηση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση το γεγονός της άσκησης των προβλεπόμενων εκ του νόμου ένδικων μέσων παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας” (σκέψη 7). Με την ανωτέρω νομολογία η Αρχή παγίως συμμορφώνεται ήδη και με παλαιότερες αποφάσεις της (βλ. ενδ. 1, 25, 30, 49, 73, 93/2014, 159-160/2016).

Σύμφωνα με τα ανωτέρω και στην εξεταζόμενη περίπτωση, η εμπλοκή σε διοικητικές διαδικασίες, όπως αυτές ενώπιον της ΑΕΠΠ, δεν συνιστά, σε καμία περίπτωση, απρόβλεπτο γεγονός που να δικαιολογεί την επιλογή της διαδικασίας με διαπραγμάτευση.

(iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει:

Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της εφαρμοστέας διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016, θα πρέπει οι κατεπείγουσες ανάγκες που επικαλείται το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών να οφείλονται σε απρόβλεπτες περιστάσεις, με τις οποίες να τελούν σε αιτιώδη συνάφεια. Στην κρινόμενη περίπτωση, η κρίσιμη καθυστέρηση της έγκρισης ανάληψης υποχρέωσης από τον αρμόδιο Υπουργό, η οποία οδήγησε στην καθυστέρηση της ανάθεσης, τελεί σε αιτιώδη σύνδεσμο με τις κατεπείγουσες ανάγκες, όπως προκύπτουν και περιγράφονται στο αίτημα της αναθέτουσας αρχής.

(iv) Ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη:

Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών υποστηρίζει ότι οι περιστάσεις που επικαλείται για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης, ήτοι η καθυστέρηση των απαιτούμενων εγκριτικών ενεργειών από το εποπτεύον Υπουργείο καθώς και η δικαστική εμπλοκή του εν εξελίξει διαγωνισμού, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την απρόβλεπτη καθυστέρηση της ολοκλήρωσης της διαδικασίας, δεν απορρέουν από δική του ευθύνη.

Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι :«τα γεγονότα που οδήγησαν στην μη έγκαιρη ανάδειξη αναδόχου και επομένως υπογραφή σύμβασης με βάση τα διδάγματα πείρας και

λογικής δεν μπορούσαν να προβλεφθούν είναι ανεξάρτητα της βούλησης της Αναθέτουσας Αρχής και δεν απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής».

Στην εξεταζόμενη περίπτωση, όπως ανωτέρω παρατέθηκε, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο ήδη με το υπ' αριθμ. 1757/13.03.2018 έγγραφο του Τμήματος Επιμελητείας του, απευθυνόμενο στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ζήτησε την έγκριση ανάληψης υποχρέωσης του ανωτέρω ποσού, σε βάρος του Προϋπολογισμού του Ιδρύματος για τα οικονομικά έτη 2019, 2020 και 2021, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια δημόσιου ανοικτού διαγωνισμού για την ανάθεση υπηρεσιών καθαριότητας με τη μνεία ότι η τρέχουσα σύμβαση έληγε την 28.02.2019. Στη συνέχεια, το Πανεπιστήμιο απέστειλε προς το αρμόδιο Υπουργείο το από 24.04.2018 ηλεκτρονικό μήνυμα, καθώς και τις με ημερομηνία 23.05.2018 και 03.07.2018 επιστολές του Πρύτανη, με τις οποίες αφενός επισημαίνεται εκ νέου η επικείμενη λήξη, κατά την 28.02.2019, της υφιστάμενης σύμβασης, οι κίνδυνοι για την υγεία των φοιτητών και του προσωπικού σε περίπτωση που δεν εκκινήσει εγκαίρως η διαγωνιστική διαδικασία και καταληκτικά ζητείται η επίσπευση της έκδοσης της σχετικής απόφασης έγκρισης ανάληψης υποχρέωσης. Μόλις δε, ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ενέκρινε την ανάληψη υποχρέωσης του προαναφερόμενου ποσού για τη διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού με την υπ' αριθ. 114665/B2/09.07.2018 Απόφασή του, αμέσως ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου με την από 10.07.2018 Εντολή του έταξε στο αρμόδιο τμήμα να προβεί άμεσα στις απαραίτητες ενέργειες για την υλοποίηση του εν θέματι διαγωνισμού βάσει του ν. 4412/2016, έτσι δε εκδόθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. 5378/19.07.2018 έγγραφο η με αριθμ. 183/2018 Διακήρυξη του εν λόγω διαγωνισμού.

Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι το απρόβλεπτο γεγονός της κρίσιμης καθυστέρησης της αναγκαίας για την έγκαιρη διεξαγωγή και περαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας **έγκρισης ανάληψης υποχρέωσης** δεν απορρέει από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής ούτε ανάγεται στη σφαίρα επιρροής της.

Προς επίρρωση των ανωτέρω, πρέπει να συνεκτιμηθεί, επίσης, το γεγονός ότι η αναθέτουσα αρχή (Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών) αποτελεί αυτοτελές νομικό πρόσωπο και δεν ανήκει στο Νομικό Πρόσωπο του Κράτους, στο οποίο ανήκει το όργανο (Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων) που φέρει την ευθύνη για την απολύτως ασυνήθη καθυστέρηση της έγκρισης ανάληψης υποχρέωσης.

(v) Ως προς την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο:

Σύμφωνα με το υποβληθέν αίτημά του και την από 24.01.2019 απόφαση της Συγκλήτου, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών αιτείται την προσφυγή στη

διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη της υπό κρίση σύμβασης για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών και με όρο περί αυτοδίκαιης λύσης της σύμβασης που θα υπογραφεί σε περίπτωση που ολοκληρωθεί η τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό, λαμβανομένων υπόψη και των ανωτέρω αναπτυχθέντων ειδικών χαρακτηριστικών της εξεταζόμενης περίπτωσης και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Αρχή **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης γνώμης, κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, ως προς την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτιρίων του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 187.680,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., με επίκληση των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016.

Αθήνα 15 Φεβρουαρίου 2019

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης